

2.8. Kérdések a szemiotikai textológiai szövegmgközelítés irodalmi szövegekre való alkalmazásával kapcsolatban

BÓKAY ANTAL

1. Az értelmező interpretáció túlságosan is liberális szempontokat enged meg. A szerző, a mű, illetve a befogadó felől építkező interpretációk egymással ellentétes, sőt ellentmondó szemantikákra épülnek.

Ha mégis szükséges ez a liberalizmus, tud-e a szemiotikai textológiai módszer ahhoz elveket, technikákat adni, hogy e három megközelítés — adott esetben ellentétes — tanórai értelmezési eredményeit egymáshoz viszonyítsa, és relatív igazságtartalmukat megállapítsa?

2. A szemiotikai textológiai módszer világosan elkülöníti a véletlenszerű befogadói pozíciót azoknak a „tényezők”-nek a szerepétől, amelyek meghatározó jelentőségű 'befogadói mozzanat'-ot építenek be a művek értelmezési alapjába.

Hogyan lehetne ezt a meghatározó jelentőségű befogadói mozzanatot pontosabban meghatározni, és fejlesztését a tanítási folyamatban megvalósítani?

3. Az iskola — globálisan — 'szövegthalmaz'-nak tekinthető. Van-e a szemiotikai textológiának (közelebbről a kreatív-produktív szövegmgközelítésnek) 'elképzelése' arról, hogy ezt a szövegthalmazt hogyan rendezzi?

4. Lehet-e a kreatív-produktív szövegmgközelítés irodalomtanítási modell, fel lehet-e építeni vele egy átfogó, a közoktatási folyamat egészére vonatkozó irodalomtanítási sort? Hogyan nézne ki egy ilyen modell, sor?

2.9. Válaszok és megjegyzések a szemiotikai textológia felépítését érintő kérdésekre, megállapításokra

PETŐFI S. JÁNOS

Ahogy erre már korábban utaltunk, az itt következő válaszokat és megjegyzéseket a kérdések, illetőleg megállapítások szerzőjére és a szóban forgó szövegrészre utaló (apoztróf nélküli) szimbólumok tagolják.

1. *Válaszok Máté Jakab [=M] kérdéseire*

M/a Arra kérdésre, hogy miért nem tekintem (több más kutatóval együtt én se!) egy verbális objektum 'szöveg'-ségét e verbális objektum inherens (azaz: belső) tulajdonságának, a következő példával szoktam válaszolni:

A fiam ma nem ment iskolába. Nagyon rossz volt az idő.

E verbális objektum két (mondat nagyságrendű) összetevőjének egyikében sincs olyan nyelvi elem, amely azt — a 'nyelvészet' terminust szigorú értelemben véve — *nyelvészeti*leg értelmezhető módon úgy kapcsolná a másikhoz, hogy a kettő értelmileg egységes egészlet alkotson. Ennek ellenére azt hiszem, hogy ez a verbális objektum a